

Bijlage 3 Bestandsanalyse

Inleiding en doel

Op basis van de Wmo ondersteunen gemeenten inwoners bij het zo lang mogelijk zelfstandig functioneren. Eén van de voorzieningen die hiervoor kunnen worden ingezet is de HO.

In mei 2016 heeft de CRvB richtinggevende uitspraken gedaan over de maatwerkvoorziening HO. Als gevolg van deze uitspraken zijn de 14 Twentse gemeenten genoodzaakt om hun HO-beleid aan te vullen.

Voor de beleidsontwikkeling is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de daadwerkelijke ondersteuning die bij de cliënten thuis geboden wordt. Deze gegevens zijn niet bij de gemeenten (voldoende) bekend. Om een voldoende beeld te krijgen is ervoor gekozen een onderzoek uit te voeren bij een aantal gecontracteerde aanbieders HO.

De huidige overeenkomsten HO kennen twee producten. Het basispakket (het daadwerkelijk schoonmaken van de woning) en het pluspakket (overnemen van regie op het huishouden en zorgtaken voor kinderen). Binnen het basispakket kunnen gemeenten de keuze maken om hierin de wasverzorging op te nemen.

In deze notitie worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Beschrijving onderzoek
- Resultaten onderzoek
- Conclusies

Beschrijving onderzoek

Het doel van het onderzoek is inzicht krijgen in de ondersteuning die cliënten ontvangen van aanbieders en in hoeverre zij op het onderdeel HO zelfredzaam zijn (al dan niet ondersteund door een sociaal netwerk). Omdat deze gegevens niet voldoende bij gemeenten in beeld zijn (het gaat dan met name om de taken die binnen het huidige basis- en pluspakket worden uitgevoerd) is ervoor gekozen een onderzoek te doen onder gecontracteerde zorgaanbieders.

De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt bij het maken van keuzes tussen de verschillende financieringsmogelijkheden van de huishoudelijke ondersteuning.

De onderzoeksresultaten zijn gebaseerd op waarnemingen die gedaan zijn binnen een a-select getrokken steekproef. De omvang van de steekproef is in samenwerking met Kennispunt Twente vastgesteld door middel van de steekproefcalculator. Om een betrouwbaarheidsniveau van 90% te garanderen is deze situatie een steekproefgrootte van minimaal 266 dossiers noodzakelijk.

In het onderzoek zijn 353 dossiers onderzocht. De aanbieders hanteren verschillende formats voor de zorgplannen. Daarom zijn niet altijd alle activiteiten op hetzelfde niveau inzichtelijk. Om die reden is de omvang van de waarnemingen bij bepaalde activiteiten 298. Daarmee wordt nog altijd een betrouwbaarheidsniveau van 90% gegarandeerd.

De steekproef is op aanbiederniveau a-select getrokken. Er is daarbij geprobeerd dossiers uit de 14 Twentse gemeenten evenwichtig te betrekken. Op dit punt is er sprake van een voorbehoud, onder andere vanwege het feit dat niet alle aanbieders actief zijn binnen alle Twentse gemeenten. Uiteindelijk kan dit gevolgen hebben voor de onderzoeksresultaten omdat het beleid per gemeente op dit moment verschilt (met name op het onderdeel wassen en strijken).

De volgende zorgaanbieders hebben meegewerkt aan het onderzoek:

- Aster-Zorg
- BTK-zorg
- Bions
- Manna
- Tzorg

Deze aanbieders hebben allen een raamovereenkomst HO met de 14 Twentse gemeenten. Zij zijn niet actief bij alle gemeenten.

Het onderzoek is in eigen beheer van de Werkgroep HO uitgevoerd.

Resultaten onderzoek

In dit onderdeel wordt per onderdeel aangegeven wie de HO-activiteiten uitvoeren. In deel 1 worden de activiteiten benoemd die vallen onder het huidige basis pakket (met uitzondering van de wasverzorging). In de deel 2 komen de activiteiten aan de orde die vallen onder het huidige plus-pakket. In deel 2 wordt ook de wasverzorging benoemd.

Deel 1 Activiteiten basispakket (exclusief wasverzorging)

Woonkamer

	Stof afnemen	Opruimen	Stofzuigen	Dweilen
Ondersteuning door aanbieder (normaal)	287	320	322	321
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	26	27	27	27
Zelfredzaam	40	5	4	3
totaal	353	351	353	351

Slaapkamer

	Stof afnemen	Opruimen	Stofzuigen	Dweilen	Bed verschoneren
Ondersteuning door aanbieder (normaal)	291	320	322	322	272
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	26	27	27	27	25
Zelfredzaam	36	5	4	4	56
totaal	353	352	353	353	353

Keuken

	Dweilen	Stofzuigen	Keukenblok	Keukenapparatuur	Afval
Ondersteuning door aanbieder (normaal)	277	276	206	241	271
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	20	20	20	20	19
Zelfredzaam	1	2	72	37	3
totaal	298	298	298	298	293

Sanitair

	Badkamer	Toilet
Ondersteuning door aanbieder (normaal)	276	274
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	20	20
Zelfredzaam	2	4
totaal	298	298

Hal

	Stof afnemen	Stofzuigen	Trap stofzuigen	Dweilen
Ondersteuning door aanbieder (normaal)	250	272	275	273

Ondersteuning door aanbieder (intensief)	19	20	20	20
Zelfredzaam	29	5	2	3
totaal	298	297	297	296

Deel 2 Overige activiteiten

Wasverzorging

	Sorteren	Wasmachine vullen	Was ophangen / drogen	Opvouwen / opbergen	Strijken
Ondersteuning door aanbieder (normaal)	53	57	76	71	94
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	14	13	14	14	14
Zelfredzaam	231	228	207	213	190
totaal	298	298	297	298	298

Maaltijdverzorging

	Tafel dekken	Afruimen	Afwassen	Vaat wassen	Opwarmen
Ondersteuning door aanbieder (normaal)	0	0	0	0	0
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	0	0	0	0	0
Zelfredzaam	297	297	297	297	297
totaal	297	297	297	297	297

Regie

	Weekschema	Instrueren	Stimuleren	Gezamenlijke activiteiten	Afstemmen
Ondersteuning door aanbieder (normaal)	22	21	21	20	22
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	0	0	0	0	2
Zelfredzaam	0	0	1	1	0
totaal	22	22	22	21	22

Conclusies

In dit onderdeel worden per onderdeel conclusies getrokken over de ondersteuning die geboden wordt door de aanbieder. Daarbij wordt een verbinding gelegd naar de voorgestelde nieuwe productstructuur huishoudelijke ondersteuning.

Het uiteindelijke doel is een inschatting te maken van het verwachte gebruik van de verschillende modules. In de onderstaande overzichten wordt een verwacht gebruik per 1000 geïndiceerde HO-cliënten weergegeven. Aan de hand van deze cijfers kan een doorrekening per gemeente gemaakt worden.

Basispakket

De HO-activiteiten die in bovengenoemde ruimten plaatsvinden vallen onder het huidige basispakket. Omdat er sprake is van één pakket worden de conclusies voor deze ruimten ineens getrokken. Uit de

onderzoekresultaten blijkt dat de geboden ondersteuning / zelfredzaamheid per ruimte niet (veel) verschilt.

De conclusies zijn per 1000 geïndiceerde HO-cliënten als volgt:

Ondersteuning door aanbieder (normaal)	920
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	80
Totaal	1000

Per activiteit kunnen cliënten zelfredzaam zijn. In zijn algemeenheid komt dat bij deze activiteiten in zeer beperkte mate voor (1%). Een aantal activiteiten scoort hoger. Die worden per ruimte hieronder benoemd.

Ruimte	Activiteit	Zelfredzaam
Woonkamer	Stof afnemen	11%
Slaapkamer	Stof afnemen	11%
Slaapkamer	Bed verschoneren	16%
Keuken	Keukenblok	24%
Keuken	Keukenapparatuur	12%
Hal	Stof afnemen	10%

Maatwerkmodule Extra hygiëne

Hygiëne is een nieuw te ontwikkelen module. Deze module wordt ingezet wanneer de frequentie van de activiteiten verhoogd moet worden. Bijvoorbeeld als gevolg van bepaalde beperkingen bij de cliënt. Omdat deze differentiatie als product niet bestaat binnen de huidige afspraken met de aanbieders zijn de zorgplannen hierop beoordeeld, bijvoorbeeld wanneer de ingezette tijden worden vermeld. De volgende cijfers geven een inschatting van het gebruik van deze module per 1000 geïndiceerde cliënten.

Meer intensieve zorg t.o.v. basispakket	80
---	----

Maatwerkmodule Wasverzorging

De wasverzorging moet door het college in een Wmo-maatwerkvoorziening aangeboden kunnen worden. Hieronder wordt een beeld gegeven van het verwachte gebruik van deze module per 1000 geïndiceerde cliënten.

Ondersteuning door aanbieder (normaal)	320
Ondersteuning door aanbieder (intensief)	50
Zelfredzaam	630
Totaal	1000

De module wasverzorging is opgebouwd uit een aantal activiteiten. Uit het onderzoek blijkt dat cliënten die gebruik maken van deze ondersteuning vaak op één of meer van deze activiteiten nog zelfredzaam zijn. Dit betekent dat in die situaties niet alle activiteiten die onder de module vallen daadwerkelijk worden overgenomen door de aanbieder. Dit is een aandachtspunt bij de tariefstelling voor deze module. In de volgende tabel wordt per activiteit weergegeven in welke mate er sprake is van overname door de aanbieder c.q. zelfredzaam.

Activiteit	Overname	Zelfredzaam
Sorteren	23%	77%
Wasmachine vullen	23%	77%

Ophangen / drogen	31%	69%
Opvouwen / opbergen	29%	71%
Strijken	37%	63%

Om het gebruik van de maatwerkvoorziening te beperken kan het college een algemene voorziening voor de wasverzorging aanbieden. In het individuele geval wordt vastgesteld of de algemene voorziening een passende oplossing is.

Maatwerkmodule Maaltijdverzorging

In het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan over de maaltijdverzorging. Er kunnen daarom geen conclusies getrokken worden over het gebruik van de verschillende activiteiten binnen de module. Het is echter bij gemeenten ook bekend dat momenteel Maaltijdverzorging in beperkte omvang onder de indicatie Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL) plaatsvindt. Dit is een (dure) noodoplossing en wordt gerepareerd door het inzetten van de maatwerkmodule Maaltijdverzorging. Over het verzorgen van maaltijden moet afstemming met de Zvw plaats te vinden en daarnaast moet het gebruik van deze module gemonitord te worden. Op basis van het onderzoek kan wel worden vastgesteld dat het overnemen van de maaltijdverzorging door de aanbieder in zeer beperkte mate voorkomt.

Maatwerkmodules Regie en Zorg voor minderjarige kinderen

Voor deze modules (het huidige pluspakket) kunnen geen duidelijke conclusies getrokken worden. Dit heeft de volgende oorzaken:

- Het pluspakket wordt niet altijd inzichtelijk gemaakt in het zorgplan. Tijdens het onderzoek kon daarom niet altijd worden vastgesteld of er sprake is van een pluspakket c.q. overnemen van regie
- Het pluspakket wordt in sommige gevallen door gemeenten ingezet om meer ruimte te bieden voor de overname van reguliere taken. Er is dan sprake van verhoging van frequentie van activiteiten en niet van overname van regietaken

De waarnemingen voor dit onderdeel zijn daarmee onvoldoende betrouwbaar. Slechts voor de beeldvorming kan worden gesteld dat in 7% van de waarnemingen een vorm van regie is vastgesteld. De verschillende activiteiten werden in die situaties nagenoeg allemaal ingezet.